

Γραπτές προαγωγικές εξετάσεις περιόδου Μαΐου – Ιουνίου στα Κείμενα
Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Λυκείου

A. Κείμενο

«Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης» Κ. Καβάφης
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- Άρσε γενικώς στην Αλεξάνδρεια,
τες δέκα μέρες που διέμεινε αυτού,
ο ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης*
Αριστομένης*, υιός του Μενελάου.
5 Ως τ' όνομά του κι η περιβολή, κοσμίως ελληνική.
Δέχονταν ευχαρίστως τες τιμές, αλλά
δεν τες επιζητούσεν ήταν μετριόφρων.
Αγόραζε βιβλία ελληνικά,
ιδίως ιστορικά και φιλοσοφικά.
10 Προπάντων δε άνθρωπος λιγομίλητος.
Θά 'ταν βαθύς στες σκέψεις, διεδίκετο,
Κι οι τέτοιοι το 'χουν φυσικό να μη μιλούν πολλά.
Μήτε βαθύς στες σκέψεις ήταν, μήτε τίποτε.
Ένας τυχαίος, αστείος άνθρωπος.
15 Πήρε όνομα ελληνικό, ντύθηκε σαν τους Έλληνας,
έμαθ' επάνω κάτω σαν τους Έλληνας να φέρεται
κι έτρεμεν η ψυχή του μη τυχόν
χαλάσει την καλούτσικην εντύπωσι
μιλώντας με βαρβαρισμούς* δεινούς τα ελληνικά,
20 κι οι Αλεξανδρινοί τον πάρουν στο ψιλό,
ως είναι το συνήθειό τους, οι απαίσιοι.
Γι' αυτό και περιορίζονταν σε λίγες λέξεις,
προσέχοντας με δέος τες κλίσεις και την προφορά
κι έπληττεν ουκ ολίγον έχοντας
25 κουβέντες στοιβαγμένες μέσα του.

Λιβύη: Ελληνική ονομασία της Αφρικής.
Αριστομένης: Πρόσωπο φανταστικό

Βαρβαρισμός: λάθη γραμματικά (τα
συντακτικά λάθη ονομάζονται σολοικισμοί).

B. Παρατηρήσεις

1. Ο Καβάφης έγραψε ιστορικά, φιλοσοφικά/διδασκτικά και ερωτικά ποιήματα. Σε ποια
κατηγορία θα εντάσσατε το «Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης» και γιατί; **(Μονάδες 15)**
2. α) Ο Σεφέρης έχει γράψει για τον Καβάφη «...μολονότι ανήκει στη λόγια παράδοση,
συμπεριφέρεται ως προς τη γλώσσα ως δημοτικιστής...από την άποψη της ψυχολογικής
διάθεσης του ανθρώπου που θέλει να μιλήσει μια παρούσα λαλιά...». Να σχολιάσετε τη
γλώσσα που χρησιμοποιεί ο Καβάφης δίνοντας παραδείγματα από το ποίημα «Ηγεμών εκ
Δυτικής Λιβύης». Επιβεβαιώνεται η άποψη του Γ. Σεφέρη; **(Μονάδες 20)**
- β) Η ποίηση του Καβάφη χαρακτηρίζεται από «λεπτή ειρωνεία». Στο συγκεκριμένο ποίημα
σε ποιους στίχους εκφράζεται ιδιαίτερα και με ποιους τρόπους; **(Μονάδες 20)**
3. Να σχολιάσετε σε 1-2 παραγράφους τους 4 τελευταίους στίχους του ποιήματος: «Γι' αυτό
και περιορίζονταν...μέσα του» **(Μονάδες 25)**
4. Σχολιασμός αδιδακτου λογοτεχνικού κειμένου:

«Επιτύμβιον» Μ. Αναγνωστάκης

Πέθανες – κι έγινες και συ: ο καλός.
Ο λαμπρός άνθρωπος, ο οικογενειάρχης, ο πατριώτης.
Τριάντα έξι στέφανα σε συνοδέψανε, τρεις λόγοι αντιπροέδρων,
πέντε ημετέροι, για τους υπέρχρηστος πατριώτες που προσέφερες

copyright © 2005- 2006

Α, ρε Λαυρέντη, εγώ που μόνο το 'ξερα τι κάθαρμα ήσουν.
Τι κάλπικος παράξ, μια ολόκληρη ζωή μέσα στο ψέμα.
Κοιμού εν ειρήνη δε θα 'ρθω την ησυχία σου να ταραξώ.
(Εγώ, μια ολόκληρη ζωή μες στη σιωπή θα την εξαγοράσω
πολύ ακριβά κι όχι με τίμημα το θλιβερό σου το σαρκίο).

Κοιμού εν ειρήνη. Ως ήσουν πάντα στη ζωή: ο καλός,
ο λαμπρός άνθρωπος, ο οικογενειάρχης, ο πατριώτης.
Δε θα 'σαι ο πρώτος δα κι ο τελευταίος.

Ποια στάση ζωής προβάλλεται στο παραπάνω ποίημα του Μ. Αναγνωστάκη; Να την συγκρίνετε με αυτήν που υποβάλλεται στο ποίημα του Κ. Καβάφη «Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης» (Μονάδες 10)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006